

ວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢືມທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ

ບອຍ ດວງຈັນ¹, ຈັນທະພອນ ໄຊວົງສານ, ໄລອ້ອນ ນິມນວນ ແລະ ພູວົງ ໜໍ່ດາລາ

ພາກວິຊາຄູພາສາ, ຄະນະສຶກສາສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ສປປ ລາວ

¹ຕິດຕໍ່ພົວພັນ: ບອຍ ດວງຈັນ,
ພາກວິຊາຄູພາສາ, ຄະນະສຶກສາສາດ,
ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ເບີໂທ:
+856 20 9891 9778, Email:
boyduangchanh@gmail.com

ຂໍ້ມູນບົດຄວາມ:

ການສົ່ງປົດ: 21 ພະຈິກ 2022

ການປັບປຸງ: 17 ມີນາ 2023

ການຕອບຮັບ: 27 ມີນາ 2023

ບົດຄັດຫຍໍ້

ບົດຄັດນີ້ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອສຳຫຼວດຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ແລະ ເພື່ອຈັດ ໝວດໝູ່ວັດທະນະທຳທາງພາສາ ແລະ ວິເຄາະຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ. ວິທີການສຶກສາຄື ສຳຫຼວດຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີທີ່ປາກົດຢູ່ໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ໂດຍນຳມາຈຳແນກຄຳຕາມລັກສະນະທາງວັດທະນະທຳພາສາ ຕາມແນວການແບ່ງວັດທະນະທຳພາສາ ຂອງໂວເຈິລິນ (Voegelins). ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ມີຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີຈຳນວນ 3,695 ຄຳ ຈຳແນກອອກເປັນ 4 ໝວດໃຫຍ່ຄື ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບ ສະຕິປັນຍາ, ອາລົມ, ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ແລະ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ. ຄຳຢືມທີ່ຈຳແນກລັກສະນະທາງວັດທະນະທຳພາສາ ຕາມແນວການແບ່ງວັດທະນະທຳພາສາຂອງໂວເຈິລິນ (Voegelins) ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຄືມີ 1,355 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 36.67 ສ່ວນຮ້ອຍ. ຄຳກ່ຽວກັບລັດທິສາສະໜາ ຕຳນານ ຄວາມເຊື່ອ ພຶກສາ ອຸປະກອນ ແລະ ສະຖານທີ່ໃນການປະກອບກິດຈະກຳນັ້ນ ມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຄືມີ 926 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 25.06 ສ່ວນຮ້ອຍ. ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ ມີຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຄືມີ 617 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 16.69 ສ່ວນຮ້ອຍ ຄຳກ່ຽວກັບການແຕ່ງກາຍ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບ ໝວກ ຊຶ່ງຜົມ ເກີບ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການແຕ່ງກາຍລວມທັງການທຳຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຄືມີ 27 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 0.73 ສ່ວນຮ້ອຍ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ວັດທະນະທຳພາສາ, ຄຳຢືມ, ພາສາບາລີ.

Language Culture of Loan Words in Lao Language Dictionary

Boy DUANGCHAN¹, Chanthaphone SAYVONGSAN, Laion NIMNUAN
and Phouvong NORDALA

Department of Language Pedagogy, Faculty of Education, Souphanouvong University, Lao PDR

*Correspondence:

Boy DUANGCHAN,
Department of Language
Pedagogy, Faculty of
Education, Souphanouvong
University, Tel: +85620
98919778, Email:
boyduangchanh@gmail.com

Article Info:

Submitted: Nov 21, 2022

Revised: Mar 17, 2023

Accepted: Mar 27, 2023

Abstract

The research aimed to investigate the loan words from the Pali language that appears in the Lao language dictionary and to categorize its language culture that appears in the language dictionary. The study was conducted through an analysis of the loan words from the Pali language that appears in the Lao language dictionary to classify the words based on the cultural characteristics of the language, according to the Voegelins' language culture division. The results revealed that there are 3,695 loan words from the Pali language. They are divided into four main categories: 1) nature, 2) human and human behavior, 3) wisdom, emotions, feelings and values, and 4) individual relationship. The loan words based on Voegelins' language culture division, can be concluded as follows: the category of wisdom, emotions, feelings, and values takes the highest proportion with the number of 1,355 words, accounting for 36.67 per cent. There are 926 words about the religiousness, legends, beliefs, rituals, ceremonies, instruments, and the places for ceremony, accounting for 25.06 per cent. There are 617 words in the human beings and human behavior

category, accounting for 16.69 per cent. However, there are only 27 words about dressing,

accessories, hats, hairstyles, shoes and care accounting for 0.73 per cent.

Keywords: *Language Culture, loan words, Pali Language.*

1. ພາກສະເໜີ

ວັດທະນະທຳ ແມ່ນບັນດາຄຸນຄ່າທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈທີ່ມວນມະນຸດສ້າງຂຶ້ນໃນຂະບວນວິວັດແຕ່ລະໄລຍະປະຫວັດສາດແຫ່ງການກຳເນີດ, ຄົງຕົວ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມມະນຸດ ພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ ຍາມໃດກໍ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ວຽກງານວັດທະນະທຳ ໂດຍຖືວ່າ ວັດທະນະທຳ ແມ່ນຄຸນລັກສະນະ ແລະ ເປັນປັດໄຈພື້ນຖານຂອງການດຳລົງຄົງຕົວຂອງຊາດ, ແມ່ນກຳລັງດັນ ແລະ ຈຸດໝາຍຂອງການພັດທະນາສັງຄົມຕາມທິດສັງຄົມນິຍົມ ບົນພື້ນຖານທິດນຳ “ຢາກສ້າງສັງຄົມນິຍົມ ຕ້ອງມີຄົນສັງຄົມນິຍົມ” ພັກເຮົາໄດ້ນຳພາຊຶ້ນການສ້າງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສິວິໄລທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານແຫ່ງຊີວິດສັງຄົມຂອງຊາດລາວ, ສ້າງວັດທະນະທຳໃຫ້ມີລັກສະນະຊາດ, ລັກສະນະມະຫາຊົນ ແລະ ລັກສະນະກ້າວໜ້າ(The resolution on increasing the party's leadership in cultural affairs during the Vientiane period, 2021) ພາສາລາວເປັນພາສາວັດທະນະຖາຍທອດວັດທະນະທຳ ແລະ ຄວາມຈະເລີນຕ່າງໆຂອງຊາດລາວ ຈາກຄົນຮຸ່ນໜຶ່ງໄປຍັງອີກຄົນຮຸ່ນໜຶ່ງສືບຕໍ່ເນື່ອງກັນໄປເລື້ອຍໆ ໂດຍບໍ່ຂາດສາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ວັດທະນະທຳອັນມີ ຄ່າຂອງຊາດ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ບົດຮ້ອງ, ບົດເພງ, ກາບກອນ, ໂຄງສານ, ສຸພາສິດ, ຄຳຜະຫຍາ, ກອນຂັບລຳພື້ນເມືອງ, ວັນນະຄະດີສິລະປະກຳຕ່າງໆ ຕະຫຼອດຮອດສິລະປະ, ວັດຖຸ ບຸຮານ, ປຸຊະນິຍະສະຖານ, ການປະດິດສ້າງສິ່ງຂອງເຄື່ອງ ໃຊ້ເພື່ອຮັກສາໄວ້ໃຫ້ສືບທອດຕໍ່ໄປ ພາສາລາວມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການປະກອບອາຊີບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ບາງອາຊີບກໍ່ອາໄສພາສາລາວໂດຍກົງເຊັ່ນ: ນັກຮຽນ, ຜູ້ປະກອບການທາງວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະພາບ, ນັກຂຽນ ແລະ ອື່ນໆ ບາງອາຊີບກໍ່ອາໄສພາສາລາວໂດຍທົ່ວໄປເຊັ່ນ: ຜູ້ຄ້າຂາຍ, ນາຍແພດ, ກຳມະກອນ...ການໃຊ້ພາສາກໍ່ເປັນສິລະປະອັນໜຶ່ງເຊິ່ງຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງ ກາລະ, ເທສະ, ຖານະຂອງບຸກຄົນ ແລະ

ຄວາມເໝາະສົມໃນດ້ານອື່ນໆ (Suvanvisai & Sisulad, 2008).

ໃນແງ່ພາສາສາດ, ການຮັບເອົາຄຳ ຫຼື ການຢືມຄຳ ແມ່ນປາກົດການໜຶ່ງໃນຂະບວນການພາສາເຊິ່ງເປັນປາກົດການທີ່ມີໃນທຸກຊາດທຸກພາສາ. ເລໂອນາດ ບລຸມຟິນ (Bloomfield, L., 1985) ນັກພາສາສາດຜູ້ລິເລີ່ມຄົ້ນຄວ້າຂະບວນການຮັບເອົາພາສາໜຶ່ງເຂົ້າໄປສູ່ອີກພາສາໜຶ່ງໄດ້ແບ່ງການຢືມຄຳຍ້ອນສາເຫດສາມຢ່າງເຊັ່ນ ສາເຫດທາງວັດທະນະທຳ (Cultural borrowing), ສາເຫດຄວາມໃກ້ຊິດ (Intimate borrowing) ແລະ ສາເຫດການຢືມພາສາຖິ່ນ (Dialect borrowing) (Xayavong, 2005). ນອກຈາກນີ້, ນັກຄົ້ນຄວ້າທາງພາສາສາດຕ່າງປະເທດຍັງໄດ້ກ່າວອ້າງໄວ້ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນວ່າ ວິໄລສັກ ກິ່ງຄຳ, ນັກຄົ້ນຄວ້າໄທກ່າວວ່າ ການຢືມຄຳທີ່ພາໃຫ້ພາສາປ່ຽນແປງໄປຍ້ອນສາເຫດເຊັ່ນ: ເຈົ້າຂອງພາສາມີຄວາມສຳພັນທາງດ້ານເຊື້ອຊາດໃກ້ຄຽງ, ຄວາມສຳພັນທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ການຕິດຕໍ່ຊື່ຂາຍ, ອິດທິພົນທາງດ້ານສາສະໜາ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ຄວາມຈະເລີນດ້ານການສຶກສາ, ຄວາມຈະເລີນດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດສ່ວນຕົວຂອງບຸກຄົນລະຫວ່າງຊາດ (Sukkkhasem, 2017). ນອກຈາກນັ້ນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າພາສາສາດຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍຂອງຄຳຢືມວ່າ ການຢືມຄຳ ໝາຍເຖິງພາສາໜຶ່ງນຳເອົາຄຳ ຫຼື ລັກສະນະທາງພາສາໜຶ່ງໄປໃຊ້ໃນພາສາຂອງຕົນ ພາສາທີ່ຖືກຢືມມານັ້ນມັກຈະຖືກປ່ຽນແປງຮູບຄຳ, ສຽງ ແລະ ຄວາມໝາຍໃນພາສານັ້ນໃໝ່ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການອອກສຽງ ແລະ ເປັນໄປຕາມລັກສະນະສຳຄັນຂອງພາສາຜູ້ຢືມ (ວິໄລສັກ ກິ່ງຄຳ, 2556) ຈາກຂໍ້ຄວາມຂ້າງເທິງນັ້ນ ສອດຄ່ອງກັບການອະທິບາຍຄຳຢືມຂອງ Petcharat & Thongbai (2556) ວ່າ ຄຳຢືມເປັນລັກສະນະທຳມະຊາດຂອງພາສາ ຍ້ອມມີການຍືບຢືມຄຳຂອງພາສາຕ່າງປະເທດມາໃຊ້ປະປົນກັນພາສາຂອງສະເໝີ ການຢືມຄຳຈາກພາສາ

ອື່ນມາໃຊ້ເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ມີຖ້ອຍຄ່າໃຊ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການຕິດຕໍ່ສື່ສານ ການຢຶມຄຳມາໃຊ້ ບໍ່ມີຂອບເຂດຈຳກັດຕາຍຕົວອາດຈະຢຶມສຽງ ຢຶມຄຳ ຫຼື ຢຶມໄວຍາກອນກໍໄດ້ ຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສະດວກຂອງຜູ້ໃຊ້. ພາສາບາລີ-ສັນສະກິດຖືໄດ້ວ່າ ເປັນພາສາທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ພາສາລາວຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ມີ ຄວາມສຳພັນກັບລາວມາເປັນເວລາຊ້ານານ ຄົນລາວໃຊ້ຄຳ ຢຶມພາສາບາລີ ສັນສະກິດ ທັງພາສາເວົ້າໃນຊີວິດປະຈຳວັນ ການຕັ້ງຊື່ ການສຶກສາ ແລະ ການແຕ່ງຄຳປະພັນ ເຊິ່ງສາ ເຫດສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ຄຳຢຶມພາສາບາລີ-ສັນສະກິດເຂົ້າມາ ປະປົນໃນພາສາລາວຄື ສາສະໜາ ປະເພນີ ວັດທະນະທຳ ກ່າວຄື ຄົນລາວ ສ່ວນຫຼາຍນັບຖືສາສະໜາພຸດ ຫຼັກຄຳສອນ ຂອງພະພຸດທະເຈົ້າໄດ້ຈາລຶກໄວ້ດ້ວຍພາສາບາລີ- ສັນສະກິດ ໃຊ້ເຜີຍແຜ່ຄຳສອນຂອງພະພຸດທະເຈົ້າ ດ້ວຍ ອິດທິພົນດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ພາສາລາວມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ປະການເຊັ່ນ ມີຄຳຫຼາຍພະຍາງ. ນອກຈາກນີ້ ລາວເຮົາຍັງ ໄດ້ໃຊ້ພາ ສາບາລີ-ສັນສະກິດບັນຍັດສັບອີກດ້ວຍ (Mapa, 2559) ການຈັດແບ່ງໝວດໝູ່ທາງຄວາມໝາຍ ການສຶກສາ ເລື່ອງການແບ່ງໝວດໝູ່ທາງຄວາມໝາຍສຶກສາຈາກເກນ ແນວຄິດຂອງ ໄທງາມ ປະມວນສິນໄຊ ໂດຍອ້າງອີງຈາກ Voegelins (1957) ເປັນພື້ນຖານເຊິ່ງຈຳແນກໝວດໝູ່ ທາງຄວາມໝາຍ ອອກເປັນ 4 ໝວດໃຫຍ່ ປະກອບດ້ວຍ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ ອາລິມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ແລະ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ; ຄະນະຄົ້ນຄວ້າ ສົນໃຈສຶກສາຄຳ ຢຶມພາສາບາລີທີ່ປາກົດຢູ່ໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ, ວັດ ທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢຶມ ແລະ ການວິເຄາະຄວາມໝາຍ ການສຶກສາດັ່ງກ່າວມີຜູ້ທີ່ສຶກສາຕາມໃນແນວທາງຂ້າງຕົ້ນ ເຊັ່ນ: ໄທງາມ ປະມວນສິນໄຊ ສຶກສາວັດທະນະທຳຂອງຄຳ ຢຶມທີ່ປາກົດໃນພິດຈະນານຸກົມ ສະບັບຣາຊະບັນດິດສະຖານ ພ.ສ 2525, ອໍລະພິນ ໂລກັດຈະລິຍາ ສຶກສາການວິເຄາະ ການປ່ຽນແປງຄຳສັບ ໃນພິດຈະນານຸກົມສະບັບ

ລາຊະບັນດິດສະຖານ ພ.ສ 2493 ແລະ ພ.ສ 2525, ເປມຣິດີ ເຊ່ງຍີ່ ສຶກສາຄຳສັບໃນພິດຈະນານຸກົມຄຳໃໝ່ ສະບັບຣາຊະບັນດິດສະ ຖານ ເຫຼັ້ມ 1-3 ພ.ສ 2552- 2554, ຈິດດາ ງາມສຸດທິ ສຶກສາຄຳຢຶມພາສາສັນສະກິດໃນ ພາສາໄທ ແລະ ພາສາຕາກາລັອກ.

ຈາກການສຶກສາປະເດັນຂ້າງຕົ້ນນັ້ນ ຄະນະຄົ້ນຄວ້າ ສົນໃຈສຶກສາວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢຶມທີ່ປາກົດໃນ ວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີ ສອນ, 2008 ໂດຍມີຈຸດປະສົງ 1.) ເພື່ອສຳຫຼວດຄຳຢຶມ ຈາກພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, 2008. ແລະ 2.) ເພື່ອຈັດ ໝວດໝູ່ວັດທະນະທຳທາງພາສາ ແລະ ວິເຄາະຄຳຢຶມພາສາ ບາລີທີ່ປາກົດວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, 2008.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ຂອບເຂດຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

ຄະນະຄົ້ນຄວ້າກຳນົດຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງນີ້

1. ສຳຫຼວດຄຳຢຶມພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນາ ນຸກົມພາສາລາວ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ ເນື່ອງຈາກ ວ່າມີຄຳຢຶມມາຈາກຫຼາຍພາສາຢູ່ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ເຊິ່ງມີ ທັງຄຳບາລີ-ສັນສະກິດ, ສັນສະກິດ-ບາລີ ແລະ ຄຳຢຶມມາ ຈາກພາສາຕ່າງປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄະນະຄົ້ນຄວ້າຈຶ່ງເລືອກ ສຶກສາສະເພາະຄຳຢຶມພາສາບາລີ ທີ່ປາກົດຢູ່ໃນວັດຈະນານຸ ກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ ເທົ່ານັ້ນ.

2. ຈັດໝວດໝູ່ວັດທະນະທຳພາສາ ແລະ ວິເຄາະ ວິເຄາະຄຳຢຶມພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາ ລາວຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ ປີ 2008 ຕາມ ເກນຂອງ (Voegelins, 1975) ໂດຍອ້າງອີງຈາກ Tai Ngam Pramualsinchai (2550) ເປັນພື້ນຖານໃນ ການຈຳແນກໝວດໝູ່ທາງຄວາມໝາຍອອກເປັນ 4 ໝວດ ໃຫຍ່ຄື: ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບ ມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິ

ປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ແລະ ໝວດຄຳ
ກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ.

- ສຳຫຼວດ, ຈັດເກັບຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນ
ວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີ
ສອນ, 2008. ພົບຄຳບາລີຈຳນວນ 3.695 ຄຳ.

2.2 ວິທີດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ

2.2.1 ສຶກສາເອກະສານ ແລະ ງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ໂດຍສຶກສາເອກະສານ ແລະ ງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ກັບການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄຳຢືມ, ເອກະສານ ແລະ ງານ
ວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັດຈະນານຸກົມ, ງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ກັບຄຳ ແລະ ການສຶກສາຄຳໃນວັດຈະນານຸກົມ

- ຮວບຮວມຄຳສັບພາສາບາລີ ທີ່ປາກົດໃນວັດຈະ
ນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ,
2008 ໂດຍການຈັດເກັບໃນຮູບແບບການແບ່ງໝວດໝູ່
ວັດທະນະທຳພາສາ ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

1). ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ ໄດ້ແກ່

ຄຳກ່ຽວກັບພູມປະເທດ ຊັບພະຍາກອນທຳມະ
ຊາດທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ ຄຸນສົມບັດ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີນຳ
ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດມາໃຊ້ ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

ນົນ	ນ. ແກ້ວຢ່າງດີມີສີເຫຼື້ອມ, ສີດຳ, ສີແຫຼ້	ໜ.491
ສາຄອນ	ນ. ມະຫາສະໝຸດ, ທະເລ, ແມ່ນ້ຳ	ໜ.256
ພູມ	ນ. ແຜ່ນດິນ, ພື້ນ, ຊັ້ນ	ໜ.621

2). ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ ໄດ້ແກ່

ຄຳກ່ຽວກັບອະໄວຍະວະຕ່າງໆ ພາວະການປ່ຽນແປງພາຍໃນຮ່າງກາຍ ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້

ກະບານ	ນ. ກະດູກຫົວ, ກະດູກຫົວເອີ້ນກະບານຫົວ ຢ່າງວ່າ ມີຮ່າງເຮົາເທິງຂ້າມ ກະບານຫົວສູ່ໄຕ່ໄປລື (ສິນ)	ໜ. 20
ອັງຄຸລີ	ນ. ນິ້ວມື, ຂໍ້ມື, ນິ້ວກາງ	ໜ. 835
ໂຍນີ	ນ. ອະໄວຍະວະທີ່ລັບຂອງຜູ້ຍິງ ຫຼື ສັດຕົວແມ່	ໜ. 345

3). ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ໄດ້ແກ່

ຄຳກ່ຽວກັບລັດທິສາສະໜາ ດຳນານ ຄວາມເຊື່ອ ພິທີກຳ ອຸປະກອນ ແລະ ສະຖານທີ່ໃນການປະກອບກິດຈະກຳ
ນັ້ນໆ ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້

ສຸນຍະນິຍົມ	ນ. (ສາສະໜາ) ລັດທິທີ່ຖືວ່າຄົນ ແລະ ສັດເກີດເທື່ອດຽວຕາມແລ້ວສູນ, ບຸນບາບ, ພະເຈົ້ານະ ຣົກ, ສະຫວັນບໍ່ມີ	ໜ. 300
ອຸບັດຊາ	ນ. ພະເຖລະຜູ້ເປັນປະທານການບວດກຸລະບຸດ ໃນພຸດທະສາສະໜາ	ໜ. 823
ອໍລະຫັນ	ນ. ຜູ້ສຳເລັດທຳວິເສດໃນທາງພຸດທະສາສະໜາ, ຜູ້ເຖິງນິບພານ	ໜ.82

4). ໝວດຄຳກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ ໄດ້ແກ່

ຄຳກ່ຽວກັບການສົງຄາມ ການເມືອງ ການປົກຄອງ ວິທີການ ອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່

ກະລິຍຸກ	ນ. ຍຸກຮ້າຍ, ຍຸກທີ່ຄົນຮົບເລວຂ້າພັນກັນ ເຫັນຊີວິດຄົນຄືຊີ້ນຄືປາ ຫຼື ຍຸກທີ່ເຕັມໄປ ດ້ວຍໂລກໄພໄຂ້ເຈັບ. ໜ້າ 25

ສະຫະປະຊາຊາດ

ນ. ອົງການລະຫວ່າງປະເທດທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ພາຍຫຼັງມະຫາສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ 2 ເພື່ອຮ່ວມກັນແກ້ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ວັດທະນະທຳ ແລະ ມະນຸດສະທຳ ໜ້າ 251

ອະທິການ

ນ. ອຳນາດ, ການປົກຄອງ, ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່, ກິດຈະການ. ໝ

2.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

1. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນ ວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ຂອງ ດຣ ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, 2008. ໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການເກັບຂໍ້ມູນ ເບື້ອງຕົ້ນ.

2. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນວັດທະນະທຳພາສາຄຳຢືມພາສາບາລີໃນເລື່ອງໝວດໝູ່ທາງຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບໃນ ວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, 2008.

3. ສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາ, ອະພິປາຍຜົນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ການສຶກສາວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢືມ ທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອສຳຫຼວດຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີ ທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ເຊິ່ງກໍລະນີສຶກສາແມ່ນຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, ປີ 2008. ແລະ ເພື່ອຈັດໝວດໝູ່ວັດທະນະທຳທາງພາສາ ແລະ ວິເຄາະຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ. ຈາກການສຶກສາ ພົບວ່າ ຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີທັງໝົດຈຳນວນ 3,695 ຄຳ. ໂດຍຈຳແນກລັກສະນະວັດທະນະທຳພາສາແບ່ງອອກເປັນ 4 ໝວດໃຫຍ່ໄດ້ແກ່:

3.1 ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ ປະກອບມີ

- 1) ຄຳກ່ຽວກັບພູມປະເທດ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ ຄຸນສົມບັດ ອຸປະກອນ ແລະວິທີນຳຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດມາໃຊ້.

ຄິລານະປັດໄຈ

ນ ຢາສຳລັບຄົນໄຂ້, ຢາຮັກສາໂລກ, ຢາແກ້ພະຍາດ, ປັດໄຈສຳລັບຄົນໄຂ້ ໝ.148

ຄູຫາ

ນ ຖ້ຳ ເທື່ອມຫີນ ໝ.149

- 2) ຄຳກ່ຽວກັບທ້ອງຟ້າ ດວງດາວ ອຸນຫະພູມ ລະດູການ ປາກົດການທຳມະຊາດທີ່ເກີດຈາກທ້ອງຟ້າ ຄຸນສົມບັດ ແລະ ວິທີການສຶກສາກ່ຽວກັບທ້ອງຟ້າ.

ຄົມຫັນ-ຄົມຫັນຕາ

ນ. ປາຍລະດູຮ້ອນ ໝ.177

ຈັນທະຄະຕິ

ນ. ການເດີນທາງຂອງພະຈັນ, ທາງຂອງພະຈັນ, ວິທີນັບວັນຕາມທາງພະຈັນ ໝ.229

- 3) ຄຳກ່ຽວກັບພະລັງງານ, ຄວາມຮ້ອນ, ແສງສະຫວ່າງ, ໄຟ, ວັດສະດຸ ອຸປະກອນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພະລັງງານ.

ປະພາ

ນ. ແສງ, ແສງສະຫວ່າງ, ແສງໄຟ ໝ.532

ອັກຄີໄພ

ນ. ໄຟທີ່ເກີດຈາກໄຟ, ໄຟໄໝ້ ໝ.832

- 4) ຄຳກ່ຽວກັບສັດ, ຊະນິດ, ປະເພດ, ອະໄວຍະວະຕ່າງໆຂອງສັດ ການສ້າງດູ, ການລ່າສັດ, ອຸປະກອນໃນການລ້ຽງ ແລະ ການລ່າສັດ.

ມັດສາຊາດ

ນ. ພວກປາ ໝູ່ປາໝ.653

ປັກສາ-ປັກສີ-ປັກສິນ

ນ. ສັດມີປີກ, ນົກ ໝ.545

- 5) ຄຳກ່ຽວກັບພືດ, ຊະນິດ, ປະເພດ, ສ່ວນປະກອບຂອງພືດ, ການປູກ, ການບຳລຸງຮັກສາ, ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ອຸປະກອນໃນການເພາະປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນ.

ປະທຸມ

ນ. ດອກບົວ, ບົວຫຼວງ ໝ. 531

ສັດຕະບົງ   ນ. ຊຶ່ງດອກບົວແນວໜຶ່ງດອກສີແດງ ແລະ ບ້ອມ ໜ.291

6) ຄຳກ່ຽວກັບວັນ, ເວລາ.

ສັງກາດ, ສັກກະຫຼາດ   ນ. ປີແຕ່ລະປີ   ໜ. 280

ສິກ   ນ. ປີ, ວິທີນັບປີ   ໜ.279

7) ຄຳກ່ຽວກັບທິດທາງ, ຈຳນວນ, ຂະໜາດ, ບໍລິມາດ, ມາດຕາຊັງ, ຕວງ, ວັດ ລະຍະທາງ, ລຳດັບທີ່ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການໃນການຊັງ ຕວງ ວັດ ແລະ ການຄຳນວນ.

ຄະນິດ   ນ. ການນັບ, ການຄຳນວນ, ການຕວງ, ວິຊາເລກ   ໜ.144

ຄາຈຸດ   ນ. ມາດຕາວັດແທກບູຮານແບບປາລີ ກຳນົດໄລຍະໄກ ຊົ່ວສຽງງົວຮ້ອງ ຄືທຳກັບ 4000 ທັນທະ ຫຼື ໂກສະ ຫຼື ທຳກັບເສດໜຶ່ງສ່ວນສີ່ຂອງໂຍດ ໜ.147

3.2 ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ ປະກອບມີ

1) ຄຳກ່ຽວກັບອະໄວຍະວະຕ່າງໆ ພາວະການປ່ຽນແປງພາຍໃນຮ່າງກາຍ.

ສີສະ   ນ. ຫົວ   ໜ.262

ໂສຕະປະສາດ   ນ. ປະສາດຫູ   ໜ.270

2) ຄຳກ່ຽວກັບພັດທະນາການຂອງຮ່າງກາຍ ສຸຂະພາບ ການຮັກສາພະຍາບານ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການຮັກສາ ພະຍາບານ.

ເພສັດຊະກຳ   ນ. ການປຸງແຕ່ງຢາ, ການຜະສົມຢາ   ໜ.600

ໂພຊະນາການ   ນ. ສານອົງປະກອບສຳຄັນຂອງອາຫານ ທີ່ເຮັດໃຫ້ອາຫານມີຄຸນຄ່າໃນການບຳລຸງລ້ຽງ ຮ່າງກາຍ ໜ. 602

3) ຄຳກ່ຽວກັບການແຕ່ງກາຍ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບ ໝວກ ຊົງຜົມ ເກີບ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການແຕ່ງກາຍ ລວມ ທັງການທຳຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ.

ສັງວານ   ນ. ເຄື່ອງປະດັບປະດາເອ້ຍ້ອງ, ສາຍສ້ອຍທີ່ໃສ່ບ່ຽງບ້າຍ   ໜ. 283

ພູສິດ   ນ. ເຄື່ອງເອ້, ເຄື່ອງປະດັບ   ໜ. 599

4) ຄຳກ່ຽວກັບການຮັບຄວາມຮູ້ສຶກທາງປະສາດສຳຜັດຂອງຮ່າງກາຍ ເຊັ່ນ ການເຫັນ ຮູ້ລົດ ໄດ້ກິ່ນ ໄດ້ຍິນ ການສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ການກະທົບກະແທກ ການປົກປິດເປີດເຜີຍ.

ໂລກາມິດ   ນ. ເຄື່ອງດຶງດູດຈິດໃຈ, ເຄື່ອງລ້ລວງໃຈທີ່ຕິດພັນຢູ່ກັບໂລກ ໄດ້ແກ່ຮູບ, ສຽງ, ກິ່ນ, ລົດ ແລະ ສຳຜັດ   ໜ.682

ວິຈິດ   ວ. ງາມ, ປະຫຼາດ, ງາມຢາດຍ້ອຍ   ໜ.715

5) ຄຳກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການເຄື່ອຍຍ້າຍໃນລັກສະນະຕ່າງໆ.

ກະລະນິຍະກິດ   ນ. ວຽກງານກິດຈະການທີ່ຄວນທຳ, ທຸລະໜ້າທີ່ອັນຄວນເຮັດຄວນທຳ   ໜ.24

ກິລາ   ນ. ການຫຼິ້ນເພື່ອອອກກຳລັງກາຍ ຫຼື ຄວາມມ່ວນຊື່ນ ປະເພດຕ່າງໆ   ໜ. 33

3.3 ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ປະກອບມີ

1) ຄຳກ່ຽວກັບຈິດໃຈ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກນິກຄິດ.

ກະຕະເວທີ   ນ. ການຮູ້ຈັກບຸນຄຸນຂອງທ່ານຜູ້ມີພະຄຸນຕໍ່ຕົນ, ການຕອບແທນຄຸນ.   ໜ. 12

ຈິດຕະເວທະນາ   ນ. ຄວາມທຸກໃຈ, ຄວາມບໍ່ສະບາຍໃຈ, ຄວາມອັດອັນຕັນໃຈ ໜ.226

2) ຄຳກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າ ຄຳນິຍົມ ແລະ ການຮຽນຮູ້.

ສະຫະສຶກສາ   ນ. ການສຶກສາທີ່ໃຫ້ນັກຮຽນທັງຊາຍ ແລະ ຍິງຮຽນຮ່ວມກັນໃນສະຖານສຶກສາ ດຽວກັນ ໜ. 251

ປະລະມາຈານ   ນ. ອາຈານຜູ້ເປັນເອກ ຫຼືຍອດຢ້ຽມໃນທາງວິຊາຄວາມຮູ້ວິຊາໃດວິຊາໜຶ່ງ ໜ. 533

3) ຄຳກ່ຽວກັບລັດທິສາສະໜາ ຕຳນານ ຄວາມເຊື່ອ ພິທີກຳ ອຸປະກອນ ແລະ ສະຖານທີ່ໃນການປະກອບກິດຈະກຳນັ້ນໆ.

ປະລິນິບພານ   ນ. ການດັບທຸກທັງໝົດທັງປວງ, ການດັບກິເລດຕັນຫາທັງໝົດ, ການຕາຍຂອງພະພຸດທະເຈົ້າ ແລະ ພະອໍລະຫັນທັງຫຼາຍ ໜ. 534

ອໍລະຫັດ   ນ. ຄວາມເປັນພະອໍລະຫັນຄືຜົນແຫ່ງຜູ້ເຖິງທຳວິເສດສູງສຸດໃນທາງພຸດທະສາສະໜາ ໜ. 828

3.4 ໝວດຄຳກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ

1) ຄຳກ່ຽວກັບການຈຳແນກມະນຸດອອກເປັນກຸ່ມຕາມເຊື້ອຊາດ ເພດ ອາຍຸ ຄວາມສຳພັນໃນຄອບຄົວ ແລະ ເຄືອຍາດ

ອາລະຍັນ   ນ. ຊົນຊາດເດີມເຊິ່ງເປັນຕົ້ນສະກຸນຂອງຊາວຮິນດູບູຮານ;ດີ,ງາມ,ຈະເລີນ ໜ. 815

ຍາດຕິ-ຍາດຕິກາ   ນ. ພີ່ນ້ອງ ໜ.353

2) ຄຳກ່ຽວກັບການຄົມມະນາຄົມ ຕິດຕໍ່ສື່ສານ ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆໃນການສື່ສານ.

ສັນຈອນ   ນ. ເດີນໄປ, ທ່ຽວໄປ ໜ.295

ຄົມມະນາຄົມ   ນ. ການໄປ ແລະ ການມາ ຫຼື ການໄປມາ, ການຂົນສົ່ງໂດຍສານໄປມາ ທັງທາງນໍ້າ ແລະ ທາງບົກ ໜ.178

3) ຄຳກ່ຽວກັບເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າ.

ພານິດ   ນ. ການຄ້າຂາຍ ໜ. 593

ພານິດຊະການ   ນ. ການຄ້າ ໜ.593

4) ຄຳກ່ຽວກັບການສົງຄາມ ການເມືອງ ການປົກຄອງ ວິທີການ ອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່.

ຍຸດທະພັນ   ນ. ເຄື່ອງໃຊ້ໃນການຮົບ ໜ.354

ຍຸດໂທບາຍ   ນ. ອຸບາຍໃນການຮົບ ວິທີການປະຕິບັດແນວທາງນະໂຍບາຍການເມືອງ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ໜ.354

5) ຄຳກ່ຽວກັບສິລະປະດົນຕີ ການຫຼິ້ນ ກິລາ ການພະນັນ ແລະ ການພັກຜ່ອນຍ່ອນໃຈ ລວມທັງກິນລະວິທີ ແລະ ອຸປະກອນໃນການປະຕິບັດກິດຈະກຳນັ້ນໆ.

ຕຸລີຍາງ   ນ. ສ່ວນຂອງເຄື່ອງດົດສີຕິເປົ່າ ໜ.388

ວາທະກະ   ນ.ຜູ້ເສບດົນຕີ, ຜູ້ບັນເລງດົນຕີ ໜ. 713

6) ຄຳກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ເຄື່ອງມືເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆ.

ເຄຫະ-ເຄຫາ   ນ. ເຮືອນ, ບ່ອນຢູ່, ສັບນີ້ໃຊ້ເປັນເຄຫັງ,ເຄເຫ, ເຄຫະ ໜ.150

ທາລາເຄຫະ   ນ. ຫ້ອງອາບນ້ຳທີ່ມີຝັກບົວ, ຫ້ອງນ້ຳ ໜ.437

7) ຄຳກ່ຽວກັບອາຫານ ເຄື່ອງດື່ມ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີປະກອບອາຫານ ລວມທັງຄຸນສົມບັດຂອງສານອາຫານ ຕ່າງໆ.

ມິໂລດ

ວ. ຈິດ, ບໍ່ມີລິດ, ຈາງ, ບໍ່ແຊບ ໝ.475

ໂພຊະນາຫານ

ນ.ສານອົງປະກອບສຳຄັນຂອງອາຫານ ທີ່ເຮັດໃຫ້ອາຫານມີຄຸນຄ່າໃນການບຳລຸງລ້ຽງ ຮ່າງກາຍ 602

ຈາກການສຶກສາລັກສະນະວັດທະນະທຳພາສາແບ່ງ ອອກເປັນ 4 ໝວດໃຫຍ່ໄດ້ແກ່ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະ ຊາດ ມີຈຳນວນ 687 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 18.59%, ໝວດ ຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ ມີຈຳນວນ 617 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 16.69%, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິ ປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ມີຈຳນວນ 1.355 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າກັບ 36.67% ແລະ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ ມີຈຳນວນ 1.036 ຄຳ ຄິດໄລ່ເທົ່າ ກັບ 28.03 ສ່ວນຮ້ອຍ.

4. ວິພາກຜົນ

ສຶກສາວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢືມທີ່ປາກົດໃນ ວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີ ສອນ, 2008 ການສະແດງຈຳນວນຄຳ ແລະ ສ່ວນຮ້ອຍທີ່ ຈຳແນກຕາມລັກສະນະທາງວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢືມ ພາສາບາລີໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ພົບວ່າ ຄຳຢືມພາ ສາບາລີໃນໝວດຄຳກ່ຽວກັບ ສະຕິປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ; ໂດຍແຍກໝວດ ຄຳຍ່ອຍ ຂອງຄຳຢືມພາສາບາລີ ພົບວ່າ ຄຳກ່ຽວກັບ ລັດທິ ສາສະໜາ ຕຳນານ ຄວາມເຊື່ອ ພິທີກຳ ອຸປະກອນ ແລະ ສະ ຖານທີ່ໃນການປະກອບກິດຈະກຳນັ້ນໆ ມີຈຳນວນຫຼາຍ ທີ່ສຸດ ແລະ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງ ມະນຸດ ມີຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສຸດ ໂດຍແຍກໝວດຄຳຍ່ອຍ ຂອງຄຳຢືມພາສາບາລີ ພົບວ່າ ຄຳກ່ຽວກັບການແຕ່ງກາຍ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບ ໝວກ ຊິງຜົມ ເກີບ ອຸປະກອນ ແລະ ວິ ທິການແຕ່ງກາຍ ລວມທັງການທຳຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ ມີຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສຸດ ສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງຫຼາຍ ທ່ານ ເຊັ່ນ: ງານວິໄຈຂອງ Kulrat (2535) ທີ່ສຶກສາຄຳຢືມ ໃນພຶດຈະນານຸກົມອີສານໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຳຫຼວດ

ແລະ ຈັດໝວດໝູ່ຄຳຢືມ ແລະ ເພື່ອສຶກສາການປ່ຽນແປງ ທາງດ້ານຮູບຄຳ ແລະ ຄວາມໝາຍຂອງຄຳຢືມຜົນການສຶກ ສາພົບວ່າ ຄຳຢືມພາສາບາລີມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ໜ້ອຍທີ່ສຸດຄືພາສາຍວນ. ສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Kongseng (2547) ທີ່ສຶກສາຄຳຢືມທີ່ປາກົດໃນໄຕພູມ ພະລ່ວງ ໂດຍມີມິຈຸດປະສົງເພື່ອສຳຫຼວດຄຳຢືມ ແລະ ວິ ເຄາະຄຳຢືມທີ່ປາກົດໃນໄຕພູມພະລ່ວງ ຜົນການສຶກສາພົບ ວ່າ ຄຳຢືມພາສາບາລີມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ພົບໜ້ອຍ ທີ່ສຸດຄືຄຳຢືມພາສາຂະແມ. ສອດຄ່ອງກັບ Wipolchai (2558) ໄດ້ສຶກສາລັກສະນະຄຳຢືມພາສາບາລີສັນສະກິດ ໃນວັນນະກຳທ້ອງຖິ່ນພາກໃຕ້ ເລື່ອງພະມະຫາຊາດິກຄຳ ກາບ ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ຄຳພາສາບາລີສັນສະກິດທີ່ໃຊ້ ໃນວັນນະກຳທ້ອງຖິ່ນພາກໃຕ້ເລື່ອງພະມະຫາຊາດິກຄຳ ກາບເປັນຄຳຢືມທີ່ມາຈາກພາສາບາລີ ຫຼາຍກວ່າຄຳຢືມທີ່ມາ ຈາກພາສາສັນສະກິດ, ຍັງສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Jirasawatwong (2021) ໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບ Pali and Sanskrit Loan Words in Samutthrakhot Khamchan : An Analysis Forms and Meanings ມີ ຈຸດປະສົງເພື່ອວິເຄາະຮູບຄຳຢືມພາສາບາລີສັນສະກິດທີ່ປາ ກົດໃນວັນນະຄະດີເລື່ອງສະມຸດໂຄດຄຳສັນ ແລະ ເພື່ອຈຳ ແນກປະເພດຄວາມໝາຍຂອງຄຳຢືມພາສາບາລີສັນສະກິດ ຜົນການສຶກສາພົບວ່າການຈຳແນກຄວາມໝາຍກຸ່ມສັບພະ ສິ່ງມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Pramualsinchai (2532) ທີ່ສຶກສາວັດທະນະທຳຂອງຄຳ ຢືມທີ່ປາກົດໃນພຶດຈະນານຸກົມ ສະບັບຮາຊະບັນດິດສະ ຖານ ພ.ສ 2525 ໂດຍມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອສຳຫຼວດຄຳຢືມ ຈາກພາສາຕ່າງປະເທດຈັດໝວດໝູ່ ແລະ ວິເຄາະຄຳຢືມ ພາສາຕ່າງປະເທດທີ່ປາກົດໃນພຶດຈະນານຸກົມ ສະບັບຮາ

ຊະບັນດິດສະຖານ ພ.ສ 2525 ຕາມແນວການແບ່ງ
ວັດທະນະທຳພາສາ ຂອງໂວເຈິລິນ (Voegelins) ຜົນການ
ສຶກສາ ພົບວ່າ ມີຄຳຢືມຈາກພາສາຕ່າງປະເທດ ການສຶກສາ
ພົບວ່າ ຄຳຢືມໃນໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດມີຈຳນວນ
ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ຄຳຢືມໃນໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ
ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດມີຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ສອດຄ່ອງກັບ
ງານວິໄຈຂອງ Deepphonngam (2541) ໄດ້ສຶກສາການ
ປ່ຽນແປງຂອງຄຳນາມ ໂດຍການນສຶກສາຈາກອັກຂະໜະທິ
ຖານສັບຂອງໝໍປຣັດ ແລະ ພຶດຈະນານຸກົມສະບັບຣາຊະ
ບັນດິດສະ ຖານ ພ.ສ 2525 ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ໝ
ວດຄຳພົບຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຄຳນາມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສູນເສຍ
ໄປຄືໝວດຄຳທີ່ກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ ແລະ ພົບໜ້ອຍທີ່ສຸດ
ໃນຄຳນາມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຄື ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ
ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ, ງານວິໄຈຂອງ Deepphonngam
(2541) ອ້າງອີງຈາກ Ngamsutdi (1983) ໄດ້ສຶກສາຄຳ
ຢືມພາສາສັນສະກິດໃນພາສາໄທ ແລະ ພາສາຕາກາລັອກ
ຜົນການສຶກສາ ພົບວ່າ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດມີຈຳນວນ
ຮ້ອຍລະສູງທີ່ສຸດຂອງຄຳຢືມພາສາສັນສະກິດໃນພາສາໄທ
ແລະ ພາສາຕາກາລັອກໃນພາສາໄທ ມີຄຳຢືມພາສາ
ສັນສະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສາສະໜາຫຼາຍເປັນອັນດັບຮອງ
ຈາກຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ຍັງສອດຄ່ອງກັບງານຄົ້ນຄວ້າ
ຂອງ Sysouphanh (2021) ພົບວ່າ ຄຳປະສົມທີ່ເປັນຄຳ
ນາມທີ່ເປັນຄວາມໝາຍກົງ ໃນໝວດກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ
ຫຼາຍທີ່ສຸດ ສ່ວນຄຳປະສົມທີ່ເປັນຄຳນາມທີ່ເປັນຄວາມໝ
າຍກົງໃນໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ, ອາລົມ ແລະ
ຄຸນຄ່າໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ໃນດ້ານຄຳປະສົມທີ່ເປັນຄຳນາມທີ່ມີ
ຄວາມໝາຍແຝງໃນໝວດກ່ຽວກັບທຳມະຊາດຫຼາຍທີ່ສຸດ
ສ່ວນຄຳປະສົມທີ່ເປັນຄຳນາມທີ່ເປັນຄວາມໝາຍແຝງໃນໝ
ວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ, ອາລົມ ແລະ ຄຸນຄ່າໜ້ອຍທີ່
ສຸດ.

5. ສະຫຼຸບ

ຜ່ານການສຶກສາວັດທະນະທຳພາສາຂອງຄຳຢືມທີ່
ປາກົດໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ມີຄວາມມຸ່ງໝາຍເພື່ອ

ສຳຫຼວດຄຳຢືມຈາກພາສາບາລີ ແລະ ເພື່ອຈັດໝວດໝູ່ວັດ
ທະນະທຳທາງພາສາຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດວັດຈະນານຸ
ກົມພາສາລາວຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ 2008.
ເຊິ່ງສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາດັ່ງນີ້ ຄຳຢືມພາສາບາລີທີ່ປາກົດ
ໃນວັດຈະນານຸກົມລາວຂອງ ດຣ.ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ
ພົບວ່າມີຈຳນວນທັງໝົດ 3,695 ຄຳສັບ ໂດຍຈຳແນກ
ລັກສະນະວັດທະນະທຳພາສາແບ່ງອອກເປັນ 4 ໝວດໃຫຍ່
ໄດ້ແກ່ ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບ
ມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ, ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິ
ປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ ແລະ ໝວດຄຳ
ກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ໃນນາມຄະນະຄົ້ນຄວ້າ
ວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິຍານຕີນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດ
ຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນ
ປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອຜົນປະໂຫຍດກັບ
ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດ
ໜຶ່ງ ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ມີຄວາມຍິນດີຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້
ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

- Chaluay, S. (2559). *Basic knowledge about Pasa Pali and Sanskrit*. Unolarachathani: Textbook Project Information about Thai language Faculty of Humanities Ubon Ratchathani Rajabhat University
- Deepphonngam, J. (2541). *Study the changes of nouns*. degree thesis Master of Education Thai Language Program Mahasarakham University.
- Deshvongsa, S. (1972). *Research the Lao language*.
- Jaiklum, S. (2549). *A study of lexical changes and meanings of Pali-Sanskrit words in a dictionary Royal Academy B.E 2525 and B.E 2542*. Master of Arts Thesis, Program in Thai Language, Naresuan University.
- Jirasawatwong, B. (2021). *Pali and Sanskrit Loan Words in Samutthrakhot Khamchan* :

An Analysis Forms and Meanings. 3 Program of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkhram Rajabhat University Phitsanulok, Thailand.

Kaewku, J. (2545). *Grammatical characteristics of loanwords from Pali and Sanskrit appearing in Phra Pathom Sombodhikatha*. Master of Arts Thesis, Graduate School, Mahasarakham University

Kongseng, K. (2547). *Borrowing words appearing in Trai Phum Phra Ruang*. Master of Arts Thesis, Program in Thai Language, Graduate School, Naresuan University.

Kulrat, W. (2535). *Loan words in the Isaan dictionary*. Mahasarakham University. Mahasarakham (Thailand). Graduate School.

Mapa, M. (2559). *Foreign languages in Thai*. Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University.

Onmanison. T. (2008). *Lao Dictionary*.

Panthumetha, B. (2517). *Pali Sanskrit in Thai language*. Ramkhamhaeng University, Bangkok

Petcharat, J, & Thongbai, A. (2559). *foreign language in Thai*. Bangkok.

Petcharat, W. (2553). *A collection of Pali vocabulary in Thai subjects at the secondary level*. Educational Testing Institute.

Pramualsinchai, N. T. (2532). *The language culture of loan words that appear in*

dictionaries. Royal Institute Edition. Master of Education Thesis, Program in Thai Language, Graduate School, Srinakharinwirot University.

Sengyi, P. (2557). *The study of new words in the dictionary Royal Institute Edition*. This thesis is part of the study of the Master of Arts degree program, Thai Language Program Silpakorn University.

Souvanhny, S. (2015). *Pali-Lao Dictionary*. Si Sawat Printing House

Sukphasem, S. (2016). *Foreign language in Lao language*. Gather technical articles on Lao language- literature-culture. Faculty of Letters, National University.

Sysouphanh, S. (2021). *The study of compound nouns in the dictionary* Souphanouvong Journal of Multidisciplinary Research and Development ISSN 2521-0653. Volume 7. Issue 1. Jan – Jun 2021. Page 186 - 196.

Viravongs, S. (2549). *Lao Dictionary*. printing press. New updated version.

Vongvichid, P. (1991). *Lao grammar*. The central office of the Lao National Front.

Wipolchai, N. (2558). *An Analytical Study of Pali and Sanskrit Loanwords in Phramahajataka Khamkab, A Southern Thai Literary Work*

Xayavong, S. (2005). *Study the loanwords in the Lao language*. Linguistic Research Institute. Ministry of Information and Culture.

Xayavong, S. (2015). *Lao Dictionary*. National Institute of Social Sciences

ຕາຕະລາງ 1. ຕາຕະລາງສະແດງຈຳນວນໝວດໝູ່ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບໃນວັດຈະນານຸກົມພາສາລາວ ຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ, ປີ 2008.

ໝວດໝູ່ທາງຄວາມໝາຍ		ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ
1. ໝວດຄຳກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ		687	18,59%
1.1	ຄຳກ່ຽວກັບພູມປະເທດ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ ຄຸນສົມບັດ ອຸປະກອນ ແລະວິທີນຳຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດມາໃຊ້.	96	2.59

1.2	ຄຳກ່ຽວກັບທ້ອງຟ້າ ດວງດາວ ອຸນຫະພູມ ລະດູການ ປາກົດການທຳມະຊາດທີ່ເກີດຈາກທ້ອງຟ້າ ຄຸນສົມບັດ ແລະ ວິທີການສຶກສາກ່ຽວກັບທ້ອງຟ້າ	117	3.16
1.3	ຄຳກ່ຽວກັບພະລັງງານ, ຄວາມຮ້ອນ, ແສງສະຫວ່າງ, ໄຟ, ວັດສະດຸ ອຸປະກອນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພະລັງງານ	29	0.78
1.4	ຄຳກ່ຽວກັບສັດ, ຊະນິດ, ປະເພດ, ອະໄວຍະວະຕ່າງໆຂອງສັດ ການສ້າງດູ, ການລ່າສັດ, ອຸປະກອນໃນການລ້ຽງ ແລະ ການລ່າສັດ.	130	3.51
1.5	ຄຳກ່ຽວກັບພືດ, ຊະນິດ, ປະເພດ, ສ່ວນປະກອບຂອງພືດ, ການປູກ, ການບຳລຸງຮັກສາ, ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ອຸປະກອນໃນການເພາະປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນ.	108	2.92
1.6	ຄຳກ່ຽວກັບວັນ, ເວລາ	106	2.86
1.7	ຄຳກ່ຽວກັບທິດທາງ, ຈຳນວນ, ຂະໜາດ, ບໍລິມາດ, ມາດຕາຊັ້ງ, ຕວງ, ວັດ ລະຍະທາງ, ລຳດັບທີ່ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການໃນການຊັ້ງ ຕວງ ວັດ ແລະ ການຄຳນວນ	101	2.73
2. ໝວດຄຳກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດ		617	16.69%
2.1	ຄຳກ່ຽວກັບອະໄວຍະວະຕ່າງໆ ພາວະການປ່ຽນແປງພາຍໃນຮ່າງກາຍ	147	3.97
2.2	ຄຳກ່ຽວກັບພັດທະນາການຂອງຮ່າງກາຍ ສຸຂະພາບ ການຮັກສາພະຍາບານ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການຮັກສາພະຍາບານ	129	3.49
2.3	ຄຳກ່ຽວກັບການແຕ່ງກາຍ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບ ໝວກ ຊິງຜົມ ເກີບ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການແຕ່ງກາຍ ລວມທັງການທຳຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ	27	0.73
2.4	ຄຳກ່ຽວກັບການຮັບຄວາມຮູ້ສຶກທາງປະສາດສຳຜັດຂອງຮ່າງກາຍ ເຊັ່ນ ການເຫັນ ຮູ້ລົດ ໄດ້ກິນ ໄດ້ຍິນ ການສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ການກະທົບກະແທກ ການປົກປິດເປີດເຜີຍ	191	5.16
2.5	ຄຳກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການເຄື່ອຍຍ້າຍໃນລັກສະນະຕ່າງໆ	123	3.32
3. ໝວດຄຳກ່ຽວກັບສະຕິປັນຍາ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄຸນຄ່າ		1,355	36.67%
3.1	ຄຳກ່ຽວກັບຈິດໃຈ ອາລົມ ຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດ	257	6.95
3.2	ຄຳກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າ ຄຳນິຍົມ ແລະ ການຮຽນຮູ້	172	4.56
3.3	ຄຳກ່ຽວກັບລັດທິສາສະໜາ ຕຳນານ ຄວາມເຊື່ອ ພິທີກຳ ອຸປະກອນ ແລະ ສະຖານທີ່ໃນການປະກອບກິດຈະກຳນັ້ນໆ	926	25.06
4. ໝວດຄຳກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນຂອງບຸກຄົນ		1,036	28.03%
4.1	ຄຳກ່ຽວກັບການຈຳແນກມະນຸດອອກເປັນກຸ່ມຕາມເຊື້ອຊາດ ເພດ ອາຍຸ ຄວາມສຳພັນໃນຄອບຄົວ ແລະ ເຄືອຍາດ	194	5.25
4.2	ຄຳກ່ຽວກັບການຄົມມະນາຄົມຕິດຕໍ່ສື່ສານ ວິທີການ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆໃນການສື່ສານ	168	4.54
4.3	ຄຳກ່ຽວກັບເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າ	52	1.40

4.4	ຄຳກ່ຽວກັບການສົງຄາມ ການເມືອງ ການປົກຄອງ ວິທີການ ອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່	383	10.36
4.5	ຄຳກ່ຽວກັບສິລະປະດົນຕີ ການຫຼິ້ນ ກິລາ ການພະນັນ ແລະ ການພັກຜ່ອນຍ່ອນໃຈ ລວມທັງກິນລະວິທີ ແລະ ອຸປະກອນໃນການປະຕິບັດກິດຈະກຳນັ້ນໆ	57	1.54
4.6	ຄຳກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ເຄື່ອງມືເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆ	114	3.08
4.7	ຄຳກ່ຽວກັບອາຫານ ເຄື່ອງດື່ມ ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີປະກອບອາຫານ ລວມທັງ ຄຸນສົມບັດຂອງສານອາຫານຕ່າງໆ.	68	1.84
ລວມ		3.695	100